

TOCMA ȘI NUNTA CORNILOR LA BĂNIA THE HIRING AND THE WEDDING OF THE CORNI IN BĂNIA

Nicolae ANDREI

Profesor pensionar/cercetător independent/etnograf
Retired professor / independent researcher / ethnographer
marinca.andrei@yahoo.com

REZUMAT

În lucrare este prezentat în detaliu obiceiul tradițional al „tocmei” și nunții „cornilor”, așa cum se desfășoară astăzi în localitatea cărășană Bănia, în luna după Zăpostât, la începutul Postului Mare.

CUVINTE CHEIE

corni; nunta cornilor; tocma cornilor; obicei; Bănia; Almăj;

Primăvara a fost întotdeauna anotimpul speranței, al unui început, al bucuriei pentru frumusețea naturii. Începea un an nou când totul se trezea la viață.

*Sărutul razelor de soare
Trezește mugurii din vis,
Cireșul pare nins de floare
Și-n gând, am floare de cais.*

Oamenii au trăit mereu bucuria unui

ABSTRACT

The article presents in detail the traditional custom of the hiring and the wedding of the “corni”, as it has been preserved today in the village of Bănia in Caraș, in the Monday after the Cheesefare week, at the beginning of the Great Lent.

KEY WORDS

corni; wedding of the corni; hiring of the corni; custom; Bănia; Almăj;

Spring has always been a season of hope, of beginning, of happiness regarding the beauty of nature. A new year started, when all beings awoke to life.

*The kiss of the sunrays
Awakens the buds from their dream,
The cherry tree seems flower snowed
And I think of apricot flowers.*

People have always lived the joy of a

nou început și speranța în mai bine. Perioada de iarnă i-a obligat să stea mai mult în casă. Femeile erau foarte ocupate cu meșteșugurile casnice pentru a asigura îmbrăcămintea pentru întreaga familie; iar bărbații se învârteau mai mult pe lângă animale și pe lângă vasul cu răchie. Odată cu venirea primăverii, totul se schimba. Începea un nou an agricol, iar preocupările deveneau altele. Începea și postul Paștelui când țăranul se curăța trupește și sufletește pentru marele moment al Învierii. Se văruiau casele, se curățau grădinile și mormintele și se alungau patimile și gândurile rele.

*Să mă împac cu Tine Doamne,
Aș vrea, dar nu știu cum s-o fac?
Tu îi iubești și-i ierți pe oameni
Când suferă, când plâng și tac.*

În ideea alungării patimilor din anul trecut, a neajunsurilor, a relelor, se organizau în Almăj manifestări specifice începutului Postului Mare. Toate se făceau pentru a elibera comunitatea locală de ceea ce a fost rău în anul trecut, pentru un nou început.

La începutul Postului Mare, luni după Zăpostăt, în toate satele almăjene era „Lunea cornilor”. Atunci tinerii (bărbați) se mascau și mergeau prin sat. Alaiul lor era neorganizat și de obicei erau însoțiți de muzică. După primul război mondial iau ființă fanfare în aproape

new beginning and the hope in better. The winter period determined them to stay mostly inside. Women were busy with household activities to ensure clothing for the entire family, while men mostly spent their time around animals and the brandy pot. Once spring arrived, everything changed. As a new agricultural year was starting, the concerns shifted. The Great Lent was starting as well, when the peasant cleansed his body and soul for the grand moment of the Resurrection. The houses were painted with lime, gardens and tombs were cleaned, passions and bad thoughts were casted away.

*To reconcile with you, oh God,
I would like, but I don't know how?
You love and forgive humans
when they suffer, cry and are silent.*

In order to cast away the trespasses from the previous year, as well as the shortcomings and all evil things, at the beginning of the Great Lent, specific activities were organised in Almaj. All these had the purpose of releasing the local community from the evil that occurred during the last year.

At the beginning of the Great Lent, the Monday upon the Cheesfare Week was the “Monday of the Corni”. Young men used to mask themselves on this occasion and roam around the village. The procession was unorganised and was usually accompanied by music.

toate satele din Almăj, iar fanfara făcea mult zgomot însoțind alaiul cornilor.

Prin noțiunea de „corn” se înțelege un om iresponsabil pentru faptele sale. Un corn face anumite lucruri pe care un om normal nu le-ar face. El o face pentru că își ascunde identitatea după mască și speră să nu fie recunoscut. Alaiul cornilor mergea prin sat iar cornii (mascații) făceau diferite gesturi și lucruri necuvenite; mânjeau (mâzgăleau) câte o femeie cu funingine, rupeau câte un gard, dacă găseau haine pe gard le luau sau le aruncau pe jos, etc. Oamenii ieșeau la poartă și îi alungau în ideea că alungă spiritele rele, că alungă tot răul din anul trecut.

Se mai practica în unele sate almăjene strigatul peste sat. El se practica doar în satele unde relieful favoriza așa ceva (satul era între două dealuri). Strigatul peste sat era un dialog între două grupuri de tineri (seara când era multă liniște) și s-a păstrat cât de cât în Prigor, Borlovenii Vechi, Breazova (Borlovenii Noi) și Rudăria (Eftimie Murgu). Cei care au renunțat la strigatul peste sat transferând acest prerogativ cornilor, au fost rudărenii. Ei au organizat pentru prima dată alaiul cornilor sub forma unei nunți iar strigările au devenit

After the First World War, brass orchestras are founded in almost all villages of Almăj, so they would accompany the corni suite, making more noise.

The term “corn” designates a person irresponsible for his deeds. A “corn” performs acts that a normal person would not. He performs them as his identity is concealed behind a mask and hopes he will not be recognised. The procession of the corni travelled through the village, and the (masked) corni were doing different improper deeds or gestures; they would paint some woman with soot, break a fence, if they found clothes on a fence, they would throw them on the ground, etc. The people would come out and chase them away, with the idea of casting the bad spells and all the evil from the previous year.

In some villages of Almaj they would practice the shouting across the village. This was possible only where the village was set over two hills. The shouting across the village was a dialogue between two groups of young people (and would usually occur in the evening, when it was quieter), and it was generally preserved in Prigor, Borlovenii Vechi, Breazova (Borlovenii Noi) and Rudăria (Eftimie Murgu). Those who gave up this custom, transferring it to the corni were the inhabitants of Rudăria. They organised for the first time the procession of the corni as a

„darurile miresei” pentru săteni. De la rudăreni modelul a trecut peste deal la Bănia, iar bănienii l-au organizat în mod deosebit, l-au promovat și îl păstrează și în prezent. Singurele sate unde se mai păstrează „lunea cornilor” sunt Bănia și Eftimie Murgu (Rudăria), în celelalte sate, a dispărut. În unele localități mai „emancipate” cum este Dalboșețul sau Bozoviciul este chiar o rușine să te maschezi („Eu nu sunt corni – corni sunt doar cei de la Bănia”, jignind niște oameni care păstrează tradiția).

În cele ce urmează încerc să prezint „lunea cornilor” așa cum se desfășoară ea la Bănia, în Almăj, județul Caraș-Severin.

wedding, and so the shoutings became the “bride’s gifts” for the villagers. This model was extended over the hill, in Bănia, whose inhabitants have organised it in a particular way, promoted it, and preserved ever since. The only villages that have maintained the “Monday of the corni” are Bănia and Eftimie Murgu (Rudăria); in the other villages this custom perished. In more “emancipated” places, like Dalboșeț or Bozovici it is considered a shame to get masked (“I am not a corni – corni are only those from Bănia”, thus disconsidering people who maintain tradition).

I will try to present the “Monday of the corni”, as it is happening nowadays in Bănia, in Almăj, in the Caraș-Severin county.

Dacă „lunea cornilor” la început era doar luni după Zăpostât și era neorganizată, la fel ca în toate satele din Almăj, cu timpul ea devine

If the “Monday of the Corni” used to be in the beginning on Monday upon the Cheesfare Week, and was unorganised, same as in all villages

parodia unei nunți țărănești. La Bănia această manifestare ține două zile. Duminică este „tocma cornilor” iar luni este „nunta cornilor”. Tocma cornilor a fost inspirată dintr-o tradiție care în parte se mai păstrează și astăzi. Sâmbătă seara, înainte de nuntă, soacra mare trebuia să meargă în casa miresei cu „mărul”. Pe lângă acest măr plin cu monede aranjate frumos și care simboliza bunăvoința soacrei față de viitoarea noră, soacra mai dăruia miresei verigheta, coronița și un batic. Cei care însoțeau soacra (care era persoana cea mai importantă), duceau un porc fript în brucă (proțap) și un buriu (butoi) cu răchie. Nu insistăm la ceremonialul care se desfășura în mod normal la casa miresei. Din acest ceremonial cornii au preluat doar porcul fript în brucă și buriul cu răchie pentru tocma cornilor.

of AlmaJ, it developed in time as parody of a peasant wedding. In Bănia this event spans over two days. On Sunday it is the “hiring of the corni”, while on Monday – “the wedding of the corni”. The hiring of the corni was inspired from a tradition that still partly exists today. On Saturday evening before the wedding, the great mother-in-law goes into the bride’s house with the “apple”. Apart from this apple, ornated with nicely arranged coins, which symbolize her good will towards the future daughter-in-law, the mother-in-law would also give to the future bride the wedding ring, the wreath and a kerchief. The persons who accompanied the mother-in-law would carry a roasted pig and a barrel of brandy. We will not insist on the usual ceremony from the bride’s house. From it, the corni have taken only the roasted pig and the barrel with brandy.

- rând liber -- free row -

Duminică la Zăpostât la nașul cornilor, acasă, se adună toți participanții îmbrăcați în costume populare. Cornii au; naș, nașă, cumnat de mână (cumătrul), cumetriță, stegar și stegărițe și bineînțeles, mire și mireasă, ca la orice nuntă. La început costumele populare în care erau îmbrăcați erau „câlțane”(din pânză de cânepă) și erau foarte haioase. Remarcăm că se îmbracă numai bărbații, atât în haine bărbătești, cât și în haine femeiești. În ultima perioadă s-a renunțat la acele călțane și se îmbracă în haine frumoase (de sărbătoare), unele chiar făcute anume pentru acest eveniment.

De la casa nașului, alaiul urmat de fanfară merge după mireasă (la casa miresei). Trebuie să remarcăm că atât mireasa, cât și mirele, sunt doi băieți tineri și frumoși. Să nu ne închipuim că în alai sunt îmbrăcați doar tineri, sunt și oameni maturi, mulți dintre ei profesori, ingineri, etc.

Ajunși la casa miresei, nașii cornilor și mirele caută mireasa care este „ascunsă”. La început li se prezintă o mireasă mică (o govie mică), iar nașul le spune:

*E drăguță – da-i micuță
Și mirele nostru n-are răbdare
Până când crește ea mare.*

On Cheesefare Sunday, at the house of the corni godfather, all participants gather, dressed in folk costumes. The corni have godparents, flag-bearers and, of course the bride and the groom, as in any wedding. In the beginning the folk costumes were made out of hemp cloth and were very funny. Let's point out that only men dress up, both in men's' and women' costumes. Lately, the hemp clothes were dropped and nice, festive clothes are being used, some of them sewn even specially for this occasion.

From the godfather's house, the procession followed by the brass band goes to pick up the bride (at her house). We must remark that the bride, as well as the groom are two handsome young men. Let us not imagine that the procession is made up of only young men. There are also mature persons, most of them professors, engineers, etc.

As they arrive at the bride's house, the godparents and the groom look for the bride, which is "hidden". First a small (young) bride is presented, and the godfather declares:

*She is nice – but she is small
And our groom is impatient
Until she grows up.*

Apoi se aduce o babă care este prezentată:

*Asta e crescută-i mare,
Mănâncă, bea răchie tare
A-nceput chiar să ciordească
Și-anvățat să duhănească.*

Nașul cornilor nu este de acord:

*E crescută, da-i trecută
Dinți mai are numai doi,
Mai bine ține-ți-o voi.*

Apoi este adusă mireasa care este deosebit de frumoasă și alaiul pornește prin sat spre căminul cultural.

Then they fetch an old woman who is presented:

*This one's well grown,
She eats, drinks strong brandy
Even started to steal
And also learned to smoke.*

The godfather of the corni disagrees:

*She is grown, but she's passed
She's only got two teeth,
You better keep her for yourself.*

Then they finally get the bride which is particularly beautiful and the procession continues towards the Culture house, through the village.

Din alai fac parte și cei care duc porcul fript și buriul cu răchie. În fața căminului cultural se face joc, se fac poze, iar seara, în cămin, toți participanții i-au parte la o masă comună urmată de bal.

Those who carry the roasted pig and the brandy are also part of the procession. In form of the Culture house there is a dance, pictures are taken, while in the evening all participants attend a joint dinner

Luni are loc lunea cornilor propriu-zisă, când participarea este și mai numeroasă, iar participanții (numai bărbați) sunt mascați.

În dimineața zilei de luni, nașii cornilor împreună cu reprezentanții ai autorității locale iau cutia cornilor și o deschid pentru a citi și cenzura darurile puse de cetățeni. Această cutie se pune cu o săptămână înainte și se sudează într-un stâlp de ciment ca să nu o poată lua nimeni. Darurile din cutie sunt prelucrate pentru că nu se pot prezenta așa cum sunt scrise. Ele sunt dactilografiate pentru a putea fi citite și prezentate publicului. Luni după masă cornii mascați se adună la casa nașului de unde alaiul pornește prin sat urmat de fanfară. În fața căminului cultural se face joc și toată lumea așteaptă să se strige darurile cornilor.

La o nuntă tradițională, luni când mireasa își duce dârzele (zestrea), în fața casei mirelui se strigă darurile ce le-a pregătit mireasa și familia ei, pentru: socrii, nași, mire, cumetrii etc. De aici darurile cornilor care sunt pentru întregul sat și care au un rol moralizator. Darurile cornilor trebuiau strigate de o persoană ce avea o dicție bună și o carismă deosebită, pentru a avea efectul scontat. La Bănia vin și foarte mulți musafiri din satele apropiate pentru a savura momentul dar, ei nu vor înțelege în totalitate esența

and take part in a ball.

On Monday, on the actual Monday of the corni, the participation is even more numerous and the attendees (only men) are masked.

On Monday morning, the godparents of the corni together with the representatives of the local authorities take the corni box in order to read and censor the gifts put by the locals. This box is placed one week earlier and thoroughly secured to a cement pole, so that it doesn't get stolen. The gifts from the box are processed as they cannot be used in their original form. They are being typewritten in order to be read and presented to the public. On Monday afternoon the masked corni gather to the godparents' house and the procession moves through the village, towards the Culture house, along with the brass band. There, after the dance, people wait for the announcements of the gifts.

In a traditional wedding, on Monday when the bride takes her dowry, in front of the groom's house, the gifts that her family has prepared are being proclaimed, for the: parents in law, godparents, etc. Hence the gifts to the corni, which are for the entire village and have a moralising role. They are announced by a person with a good diction and a special charisma, in order to obtain the desired effect. Many people from neighbouring villages come to Bănia,

darurilor. Doar cei care știu despre ce este vorba, înțeleg (subînțelesul) acelor daruri. Darurile pe care le strigă cornii au rol de a satiriza: hoția, necinstea, beția, minciuna și alte practici păguboase comunității și degradante pentru ființa umană. Încercăm să vă prezentăm câteva daruri pentru a înțelege cum sunt ele:

Lui...X...cornii îi dăruiesc o cutie cu vopsea maro să vopsească pe Rigu că îi cald și lui când pune vara pătura pe el! (e vorba de o persoană care avea doi cai din care unul era alb - și atunci când mergea la furat punea pătura pe calul alb ca să nu fie recunoscut);

Lui ...X....noul președinte al CAP-ului cornii i-au împrumutat cartea cu minciuni vol.I și vol.II de la fostul președinte, că altfel nu se descurcă! (fostul președinte era foarte mincinos);

Lui....X....cornii îi dăruiesc o foarfecă să taie aripile cocoșului că a început să sară gardul la vecini! (bărbatul femeii respective avea o relație cu vecina);

Lui...X... cornii îi dă o pătură să nu-i fie frig atunci când e ud la picioare și doarme pe afară! (unui bețiv care găsea poarta încuiată când venea beat acasă).

but they will never fully understand the true meaning of the gifts. Only those who know the background, will understand their true meaning. The gifts that are announced by the corni have a satirical purpose, to criticise: stealing, dishonesty, drinking, lying and other sins that damage the society and the human being:

To ...X... the corni grant a can of brown paint in order to paint Rigu as he is hot in the summer being covered by a blanket! (it is about a person who had two horses out of which one was white – and when he went stealing, he'd cover the white horse not to be recognised);

To ...X... the new president of the PAC, the corni have borrowed the book of lies tome I and II from the former president, otherwise he'll not manage! (The former president was a liar)

To ...X... the corni give a pair of scissors in order to cut his rooster's wings, as he started to jump the fence at his neighbours (the husband of the respective woman had an affair with her neighbour)

To... X... the corni give a blanket so that he doesn't get cold when he gets wet feet and sleeps outside! (to a drunk that used to find the gate locked when he returned home).

Seara, în căminul cultural, se servește o masă bogată, ca la nuntă (pentru că începe postul), după care urmează bal.

In the evening, in the Culture house, a rich meal is being served, like at weddings (as the Lent commences), followed by a ball.

Ne străduim să păstrăm puținul care ne-a mai rămas din tradiția satului românesc. O facem cu convingerea că tradiția este flacăra ce mai pâlpâie încă, veghind la eternitatea neamului. Satul însă îmbătrânește, tinerii sunt din ce în ce mai puțini, iar mentalitățile se schimbă. Timpul nu poate fi dat înapoi, el a trecut luând cu el sentimente, trăiri, preocupări și speranțe. Cine mai

We do try to preserve the little that has been left from the tradition of the Romanian village. We are doing this being convinced that the tradition is still the flame that watches over the eternity of our people. The villages are getting old, there are fewer young people, and the mentalities change. Time cannot be turned back, it has taken feelings, preoccupations and hopes. Who can

poate și mai vrea să înțeleagă modul de viață arhaic, acum la începutul mileniului trei? Totul pare de domeniul legendei și al inutilității. Satul pe care îl purtăm în suflet, nu mai este satul de altădată. El s-a schimbat și se schimbă mereu. Timpul a șters și șterge cu buretele istoriei, al progresului și al indiferenței, o lume, care încet, încet apune. Iar astăzi dacă buretele istoriei este înmuiat în detergentul globalizării, al intereselor purtând masca democrației și al binefacerii, ar trebui să înțelegem că:

*Ne pierdem de matca străbună
Atrași de mirajul străin
Ștergând cu buretele vremii
Tradiții de neam și destin.*

*Ne pierdem durerea și dorul
Mândria de neam și de țară
Și surzi devenim la cuvinte
Rostite în semn de ocară.*

Astăzi, încercăm de multe ori, prin eforturi disperate, să menținem aprinsă flacăra tradiției, chiar și în mod artificial. Lipsește însă trăirea sufletească pentru că lipsește suportul real pe care s-a clădit creația și tradiția populară. Să nu uităm însă că prezentul și viitorul se așază și se clădesc pe temelia trecutului.

and who wants to understand the archaic mode of life, now at the beginning of the third millennium? All seems legendary and futile. The village we carry within our soul is not the village it used to be. It has changed, and will always change. The time has erased, and continues to erase with the sponge of history, progress and indifference, a world that, slowly, sets down. And if this sponge is emerged into the detergent of the globalisation, of interests carrying the mask of democracy and charity, we should understand that:

*We lose ourselves from the ancient bed
Attracted by the foreign mirage
Wiping off with the time sponge
Traditions of nation and destiny.*

*We lose our pain and our longing
The nation and country pride
And we become deaf for words
That are spoken in shame.*

Today, we often attempt, through desperate efforts, to maintain the light of tradition, even artificially. What lack are the spiritual feelings, as the real base on which the beliefs and the popular tradition were build, lack as well. Let us never forget that the present and the future settle and are build on the foundations of the past.